

П СТАЛИЙ ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК: ДОСВІД КРАЇН ЄС

о

п **Фініва А.Ю.**, студентка 4 курсу, спеціальність 193 *Геодезія та землеустрій*», Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Науковий керівник: Мединська Н.В., д. е. н., доцент

А

· Проблеми сталого просторового розвитку та впровадження ефективної організаційно-правової системи є дуже важливими для України, особливо в умовах активної євроінтеграції. Вивчення досвіду Європейського Союзу у цій сфері дозволяє визначити шляхи подальших реформ у відносинах між державою та регіонами, місцевими органами влади, а також сприяє швидшому впровадженню кращих європейських практик у забезпеченні сталого просторового розвитку. Ці заходи спрямовані на раціональне використання природних ресурсів і збереження екологічної стабільності території.

з *Європейська концепція просторового розвитку* – це загальна земельпорядна концепція на європейському рівні, вона дозволяє країнам-учасникам ЄС впливати на землеустрій та створює рамки земельпорядкування на рівні ЄС. Здебільшого, концепція переслідує ціль гармонійного просторового розвитку щодо усталеності. Збереження природних джерел існування та культурної спадщини. Більш збалансована конкурентоспроможність європейського простору, оскільки просторові диспропорції дедалі збільшуються. Концепція є інструментом порозуміння між країнами-учасниками ЄС [1].

М Вагомими передумовами реалізації моделі сталого просторового розвитку в Україні стали проведені реформи щодо реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади у напрямі підвищення самостійності територіальних громад та формуванні нових відносин із зацікавленими стейкхолдерами. Основним завданням реформи децентралізації

в

у

м

стало створення спроможних територіальних громад, які мають самостійно за рахунок власних ресурсів розв'язувати питання місцевого значення, де просторовий розвиток є головною та неодмінною частиною. [2]

З метою просторового планування ЄС значну увагу приділяє політики інтеграції та політики згуртованості, адаптивності та залучення громадян. Просторове планування часто розглядається як ключовий механізм для покращення політичної інтеграції як горизонтально, між сферами політики, так і вертикально, між ключовими суб'єктами політики на місцевому, регіональному, державному та міжнародному рівнях управління [3].

При цьому загальна ідея інноваційного євроінтеграційного концепту управління сталим просторовим розвитком полягає у тому, щоб за європейським неоліберальним підходом, в умовах фінансових обмежень і неспроможності публічного сектору з управлінських і ресурсних позицій забезпечити сталість розвитку територій, реалізувати в умовах децентралізації влади вирішення проблеми сталості розвитку через різноманітні та такі, що враховують специфіку кожної окремої території механізми публічно-приватної співпраці, котрими забезпечуватиметься фінансування та управління проектів, спрямованих на посилення слабких позицій у господарській системі територій і забезпечення ефективного вирішення економічних, екологічних і соціальних проблем, враховуючи економіко-технологічні трансформації [4].

Сучасний етап розвитку нормативно-правових основ сталого просторового розвитку в Україні проходить етап становлення, який потребує постійного вдосконалення та аналізу. Нормативно-правові засади передбачають створення сприятливого довкілля, досягнення балансу економічних, соціальних та екологічних інтересів на основі розробки стратегічних документів, що мають бути інтегровані між собою. Враховуючи досвід ЄС засади мають включати такі принципи: забезпечення територіальної згоди за допомогою більш збалансованого соціального та економічного розвитку регіонів та підвищення їх конкурентоспроможності; заохочення розвитку, генерованого міськими функціями, вдосконалення взаємовідносин міста та села; створення рівних умов транспортної доступності; розвиток доступу до інформації і знань; скорочення збитку, що завдається навколишньому середовищу; примноження і захист природних ресурсів та природної спадщини; примноження культурної спадщини як фактор розвитку; розвиток безпечного видобутку енергоресурсів; заохочення високоякісного сталого туризму; обмеження наслідків природних катастроф; надання просторовій політиці більш європейського виміру; підвищення координуючої ролі просторової політики по відношенню до галузевих політик, які найбільше впливають на просторову ситуацію країни та окремих територій. У цілому,

нормативно-правову систему територіально-просторового планування в ЄС можна охарактеризувати як: сильна децентралізація державного управління; просторове планування в компетенції регіонів; центральний уряд надає фінансову підтримку, рекомендації та координує дії [2].

На сьогодні перспективним є запровадження в Україні європейських форм управління просторовим розвитком за участю бізнес-структур і громадських об'єднань за типом Агенцій регіонального розвитку (RDA) Великобританії та Територіальних агентств розвитку Німеччини, включаючи проєктні офіси публічно-приватного партнерства, на базі яких є можливим створення кластерно-корпоративних форм управління природокористуванням як екосистем на основі різноманітних інструментів [4].

Список використаної літератури

1. Урбаністична онлайн бібліотека. URL: <https://city2030.org.ua/ua/document/evropeiska-koncepcia-prostorovogo-rozvitku-eurek>
2. Комеліна, О. В., & Кондратьєва, Г. В. (2023). Європейський досвід організаційно-правового забезпечення сталого просторового розвитку. Comparative analysis of territorial management and spatial planning in Europe 2016–2018. Available at: <https://www.espon.eu/>
3. Хвесик, М. А., Бистряков, І. К., Клиновий, Д. В. (2018). Євроінтеграційний концепт забезпечення сталого просторового розвитку України. Регіональна економіка, (4), 5-16.
4. Ісаченко, Н. Проблеми пріоритетності земель при забезпеченні їх раціонального використання. Землеустрій і кадастр 3 (2009): 63-68.
5. Мединська, Н. В. Економічний механізм природокористування в умовах децентралізації: сутнісна характеристика, типи, ієрархія. Економіка та держава 2 (2022): 97-102.
6. Yuliia, K., Liudmyla, G., Liudmyla, H., Nataliia, M., & Gupta, S. K. (2022). An assessment of the legal framework governing land ownership is evolving in Ukraine. Materials Today: Proceedings, 49, 3619-3623.
7. Мединська, Н. В., Колганова, І. Г., & Задорожня, Н. М. (2017). Еколого-економічна оцінка використання земель населених пунктів. Агросвіт, (21), 26-29.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ЗБІРКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ, СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ
ЗЕМЛЕУСТРІЙ І ТОПОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА
ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ І ЗМІНИ КЛІМАТУ"**

**7 - 8 березня 2024 р.
м. Київ, Україна**

УДК 332.3:528.4:551.583 «364» «366»

Друкується за рішенням Вченої ради факультету землепорядкування Національного університету біоресурсів і природокористування України, протокол № 8 від 19 квітня 2024 року

Рецензенти:

Євсюков Т.О. – доктор економічних наук, професор;

Кошель А.О. – доктор економічних наук, доцент;

Мединська Н.В. – доктор економічних наук, доцент.

Землеустрій і топографічна діяльність в умовах війни та післявоєнного відновлення і зміни клімату (GEOPOINT - 2024). Збірка наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, студентів та аспірантів (м. Київ, 7-10 березня 2024 р.) / За науковою редакцією проф. Ковальчука І.П. К.: Вид. центр НУБІП, 2024. 223 с.

У збірці наукових праць подаються результати досліджень, присвячених ролі землепорядкування і топографо-геодезичних та картографічних вишукувань у вирішенні проблем відбудови пошкоджених і зруйнованих російськими військами в період неоголошеної України війни поселень, об'єктів інфраструктури, сільськогосподарських і лісогосподарських угідь, гідротехнічних, енергетичних, водогосподарських та промислових споруд, природозаповідних, історико-культурних та інших складових навколишнього середовища України. Також висвітлюються питання, пов'язані з дослідженням впливу змін клімату на стан і використання земельних та водних ресурсів.

Для фахівців у сфері геодезії, картографії та землеустрою, екологів, географів, працівників аграрного сектору, природоохоронних установ, органів місцевого самоврядування.

За зміст публікацій, достовірність викладених наукових фактів відповідальність несуть автори.

Відповідальний за макетування і друк: доц. **Бутенко Є.В.**

I

S
B

N

©Колектив авторів

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2024